

Iris Bakker
www.levenswerken.eu

Mensen die beter tot hun recht komen, zijn productiever.
Dit is het fundament voor de florerende organisatie.

Reijerskoop 94 • 2771 BS Boskoop • T 06-12463964
E iris.bakker@levenswerken.eu

Toilet

Inderdaad een plek waar geproduceerd wordt. Het is alleen lastig om die productiviteit kwantitatief te benoemen, dus te vertalen in ratio's. De productiviteitsratio is een kwantitatieve maatstaf voor het behaalde productieresultaat ten opzichte van de ingezette productiemiddelen, zoals arbeid, kapitaal (goederen), materialen, energie en informatie (A. de Waal, 2002). De productiviteitsratio legt een relatie tussen output en input. Voorbeelden zijn: output per werknemer, productie per machine en verbruik per eenheid output. Nu we steeds meer in het kennistijdperk belanden, is het interessant om de productiviteitsratio in relatie tot kennisontwikkeling, kennisverbreding en kennisverdieping te kunnen beoordelen. Return on Knowledge is echter nauwelijks te kwantificeren.

Vreemd overigens dat het toilet zo'n ondergewaardeerde ruimte is, en dat terwijl juist op deze plek de negatieve energie verdwijnt en plaats maakt voor de positieve. Een vorm van efficiënt afvalmanagement. Gangbaar is de maatvoering van het toilet te minimaliseren tot de standaardmaten 900 * 1200 mm. En dat terwijl de gebruikers juist hier letterlijk 'loslaten' en dus op deze plek wel eens buitengewoon creatieve ideeën kunnen krijgen. Een pleidooi is hier op zijn plaats voor een iets ruimtere opzet, gecombineerd met een wat meer creatieve uitvoering, om vervolgens het toilet tot ideeëngenerator te kunnen gaan opwaarderen.

Iris Bakker